

--

Varhaiskasvatusyksikkö / toimipiste Vy Pikkusuo	Toimintakausi 2019-2020
Osoite Pikkusuonkuja 3-5 00670	
Puhelin 09 310 29482 09 31046322	Sähköpostiosoite pk.pikkusuo@hel.fi
Päivämäärä jolloin esiopetuksen toimintasuunnitelma on käsitelty ja hyväksytty	Varhaiskasvatuksen aluepäällikön allekirjoitus ja nimenselvennys

Oppimisympäristön ja pedagogisen toiminnan kuvaus

(ryhmät, esiopetuksessa olevien lasten määrä, tilat, pedagogiset tai toiminnalliset ratkaisut ja painotukset)

Pikkusuo sijaitsee Paloheinässä, keskuspuiston vieressä. Pikkusuolla on esiopetusta kahdessa eri ryhmässä, Menninkäiset ja Mestaritontut. Menninkäisissä on 14 esioppilasta. Mestaritontuissa on 21 esioppilasta.

Menninkäisten ryhmässä työskentelee varhaiskasvatuksenopettaja (VO) ja varhaiskasvatuksen lastenhoitaja (VL), sekä kahtena päivänä viikossa varhaiskasvatuksen erityisopettaja (VEO). Mestaritontuissa työskentelee varhaiskasvatuksenopettaja, sekä kaksi lastenhoitajaa. Ryhmillä on omat toimitilat sekä päiväkodin sali on käytössä sovittuina päivinä. Esiopetustoimintaa järjestetään säännöllisesti metsässä. Lähiympäristön oppimisympäristöön kuuluvat kirjasto sekä kulttuuriin- ja liikuntaan liittyvät vierailukohteet.

Esiopetusaika on kello 8.30-12.30. Toiminta alkaa yhteisellä aamupiirillä, jolloin valmistaudutaan päivän toimintaan. Päivä- ja viikkostrukturi on kuvitettu. Toiminta toteutetaan yhteisen aamupiirin jälkeen pienryhmissä. Piireihin sisältyy kielellisen tietoisuuden taitojen harjoittelu: opetellaan erilaisia käsitteitä, lausutaan loruja ja lauletaan lauluja. Tärkeitä ovat tunnetaidot ja ryhmässä toimimisen taidot, joita harjoitellaan erilaisten tehtävien ja leikkien avulla. Käymme yhdessä keskusteluja vahvuuksista ja ystävänä olemisesta. Arjen matematiikka on läsnä päivittäin.

Toiminnassa pedagoginen painotus on uuden esiopetussuunnitelman mukainen eli opetus tapahtuu leikin ja toiminnallisuuden kautta. Toiminnan suunnittelun kannalta onkin oleellista selvittää ja havainnoida, mitä lapset jo tietävät ja osaavat kulloinkin meneillään olevasta aiheesta. Toiminta suunnitellaan, niin, että lapset pääsevät oppimaan kukin omalla tasollaan ja vahvuuksillaan, mutta myös lähikehityksen vyöhykkeellä.

Laaja-alainen osaaminen

(mitä toimipistekohtaisia asioita ja toteuttamisen tapoja, miten lapset osallistuvat ja vaikuttavat toiminnan ja oppimisympäristön suunnitteluun?)

Pikkusuon esiopetuksessa asioita opitaan yhdessä toisten lasten ja aikuisten kanssa; yhdessä keskustellen, asioita miettien ja päättäen. Toiminnassa otetaan huomioon koko talon mahdollisuudet esim. tilat ja välineet. Esikoululaiset käyttävät hyväksi koko kaupungin tarjoamaa oppimisympäristöä.

Päiväkodissämme on jokaisessa ryhmässä käytössä 2 iPadia, joita hyödynnetään monipuolisesti: dokumentoinnissa (valokuvat, videot, äänitteet), tiedon hankkimisessa, monilukutaidon harjoittelussa (mediataidot). Lapset opettelevat laitteiden käyttöä ja yhdessä haetaan lapsia kiinnostavaa tietoa.

Esiopetuksessa panostetaan erityisen vahvasti lasten sosiaalisiin taitoihin. Leikkipedagogiikan kautta lapset harjoittelevat kaikkien lasten kohtaamista ja heidän kanssaan leikkimistä. Haastetaan lapsia leikkimään heille ei niin tutujen kavereiden kanssa ja opettelemaan uusia leikkejä. Lasten kanssa käsitellään vaikeita sosiaalisia tilanteita, kuten leikin ulkopuolelle jättämistä, erilaisuutta ja kiusaamista; eli opetellaan puhumaan avoimesti vaikeista tunteista ja kokemuksista. Leikkien kautta lapset ovat eniten vuorovaikutuksessa toisiinsa, ja sen takia leikin kautta lapset pääsevät vahvistamaan prososiaalisia vuorovaikutustaitoja. Aikuinen rikastuttaa, ohjaa ja tukee leikkiä muokkaamalla leikkiympäristöä lasten kiinnostusten kohteiden mukaiseksi. Leikille annetaan aikaa ja tilaa.

Esiopetustoiminta koostuu monipuolisista työtavoista joiden avulla rakennetaan uutta tietoa ja opitaan uusia taitoja: kynätehtävät, pelaaminen, leikkiminen, tutkiminen, liikkuminen, ilmaisu, retket. Aiheet ja teemat nostetaan lasten toiveista ja kiinnostuksen kohteista. Esiopetuksen sisällöt nivotaan niiden ympärille. Tavoitteena on herättää lasten sisäinen motivaatio, innostaa oppimaan ja toimimaan aktiivisesti. Tavoitteena on myös se, että lapset oppivat tietoja ja taitoja joita he oikeasti tarvitsevat ja voivat arjessaan käyttää. Ihmettelemällä, kyselemällä ja pohtimalla oppimista lapset oppivat hahmottamaan maailmaa ja ratkomaan arjen pulmia. Työtavat suunnitellaan niin, että lapsilla on mahdollisuus harjoitella itsenäistä työskentelyä, parin kanssa toimimista ja ryhmätyötaitoja.

Ulkotoimintaan kuuluu päivittäinen ulkoilu omalla pihalla, jossa lasten kanssa toteutetaan leikkipedagogiikka ja yhteisiä sääntöleikkejä; sekä viikoittain metsässä, jossa koko talon esioppilaat saavat mahdollisuuden tavata ja leikkiä yhdessä, sen lisäksi opetellaan lasten kanssa luonnossa toimimista kestäväällä ja luontoa säästelevällä tavalla; opetellaan tuntemaan luontoympäristöä tutkimalla ja ihmettelemällä.

Lasten kanssa harjoitellaan päivittäin arjen taitoja: kuuntelemaan ohjeita, ymmärtämään ohjeita, toimimaan ohjeiden mukaan, pitämään huolta omista tavaroista ja kiinnittämään huomiota ympäristöön. Esikoululaiset harjoittelevat vielä kovasti oman toiminnan ohjaamista ja tarvitsevat siinä vielä paljon aikuisen apua ja säätelemistä. Kuvia käytetään hyväksi helpottamaan lasten toimintaa, eli toimintaa/asioita esittävistä kuvista rakennetaan toimintapolkuja. Osa lapsista tarvitsee enemmän tukitoimia näiden taitojen vahvistamiseen. Ruokapedagogiikka: lasten kanssa tutustutaan erilaisiin ruokiin ja opetellaan ainakin maistamaan kaikkia ruokia; ruokia opetellaan arvostamaan; opetellaan annostelemaan ruokaa lautasmallin mukaan ja opetellaan syömään siististi. Ruokailun aikana lasten pitää oppia suomaan kaikille ruokarauha.

Kaikessa toiminnassa haastamme lapsia ajattelemaan itsenäisemmin ja haastamme lapsia käyttämään sitä tietoa, joka on heillä saatavana eri aistien kautta (mitä näen? kuulen? tunnen? muistan? mitä jo tiedän asiasta?).

Oppimiskokonaisuudet, teemat, projektit

Aiheet ja teemat nostetaan lasten tarpeista ja toiveista ja yhdessä tiimin aikuiset valitsevat projektityöskentelyn aiheet. Esiopetuksen sisällöt huomioidaan projekteissa. Ilmiöpohjaisessa oppimisessa lapset oppivat ratkaisemaan kysymyksiä ja ongelmia monella eri tavalla.

Menninkäisten ryhmässä yhtenä vuoden teemana on kokonaisuus, johon kuuluvat elokuvat, koomikot (Chaplin), draama ja mediataidot. Toinen teema on monikulttuurisuus ja erilaiset uskonnot. Ryhmässämme on yksi lapsi on puoliksi hollantilainen ja toinen puoliksi katalaani, tutustumme näiden molempien maiden kieleen, kulttuuriin, joihinkin juhliin ja lasten kirjallisuuteen. Sen lisäksi tulemme tutustumaan erilaisiin uskontoihin juhlien kautta, vieraillemaan vuoden aikana erilaisten uskontokuntien pyhäköissä. Tavoite on, että lapset oppisivat iloitsemaan erilaisuudesta, olemaan siitä kiinnostuneita ja saamaan hyväksyviä asenteita erilaisia kulttuureja ja uskontoja kohtaan.

Toiminnan dokumentointi ja arviointi

Toimintaa toteutetaan ja arvioidaan kuvaamalla lasten toimintaa (kamera, tabletit), haastatteleamalla lapsia, saduttamalla lapsia ja säilyttämällä lasten tehtäviä. Toiminnasta otetaan kuvia ja videoita, jotka ovat eteisissä nähtävillä viikottain. Lasten itsearviointi painottuu itsetuntemukseen. Lapsia ohjataan tunnistamaan ensisijaisesti omat vahvuudet. Lapsille korostetaan, että kehittyvät taidot ovat opittavissa ja kaikki opettelevat ja harjoittelevat jotakin.

Joka neljännellä tiimipalaverilla arvioidaan mennyttä toimintaa (onko tietyt tavat toimia palvelleet tarkoitusperiä, onko syntynyt ongelmia, johon täytyy reagoida muokkaamalla omaa toimintaa). Arviointipalaveriin on varattu 1,5h.

Arviointia toteutetaan myös perheiden kanssa LEOPS –keskusteluissa. Yhteistyöverkostoon kuuluvat myös veo, kiertävä varhaiskasvatuksen erityisopettaja, S2 -opettaja, terapeutit ja esiopetuksen psykologit. LEOPS-keskustelut ja vanhempainilta.

Huoltajien osallisuus

Yhteistyöhön vanhempien kanssa kuuluvat päivittäiset tapaamiset, LEOPS keskustelut syksyisin ja keväisin, vanhempainilta, sekä muut tapahtumat (metsä-aamiaiset), joissa tehdään yhteistyötä vanhempien kanssa. Päivittäistä tiedonvaihtoa toteutetaan tekstiviestitse ja sähköpostitse.

Vanhemmat ovat muutkin tervetulleita rikastuttamaan lasten päivää omalla osaamisellaan (hollannin/katalaanin kulttuuri ja kieli).

Yhteisöllinen oppilashuolto

(opetusryhmien hyvinvointi, kiusaamisen ehkäisy, sukupuolten tasa-arvo)

Lapset käsittelevät jatkuvasti omissa ryhmissä erilaisia pulmallisia tilanteita ja miettivät yhdessä aikuisten kanssa tilanteeseen sopivia ratkaisuja; sovitaan yhdessä sääntöjä tietyille toiminnalle, jotta asiat voisivat sujua paremmin. Vaikeita sosiaalisia tilanteita käsitellään myös draaman kautta, jotta asioita pystyisi tarkastelemaan etäämmältä ja näkemään erilaisissa rooleissa olevien lasten tunteita paremmin, eli harjoitellaan empatiataitoja. Esikoululaisten kanssa on hyvin tärkeää opetella puhumaan asioista. Jotta se tapahtuisi, aikuisilla pitää olla aikaa pysähtyä ja kuunnella, sekä pitää olla riittävästi aikaa käsitellä asioita rauhassa lasten kanssa.

Eri sukupuolien välillä ei tehdä periaatteellisia eroja, eli aikuiset eivät vahvista stereotyyppisiä sukupuolirooleja vaan rohkaisevat lapsia toteuttamaan omia haaveitaan ja vahvuuksiaan.

Esiopetuksen moniammatillinen arviointikeskustelu pidettiin 3.10.2019

Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten suomi toisena kielenä opetuksen järjestelyt ja äidinkielen tuki

Mestaritonttujen ryhmässä on lapsi, jolla on toisena kielenä viittomakieli. Perheelle tarjottu mahdollisuutta, että viittomakielen opetus voidaan toteuttaa päiväkodissa.

Menninkäisten ryhmässä yksi lapsi puoliksi hollantilainen, toinen lapsi puoliksi katalaani. Molempien lasten suomenkielen taito on normaalilla kielenkehityksen tasolla.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestelyt esiopetuksessa

Viikoittain toteutetaan matematiikan ja äidinkielen eskarituokioita, jolloin harjoitellaan näiden akateemisten taitojen kehittymistä toiminallisen toiminnan ja leikin kautta. Sen lisäksi harjoitellaan mediataitoja ja monilukutaitoja. Eskarituokioita toteutetaan pienemmissä ryhmissä, jotta lasten keskittymistaidot vahvistuisivat, koska mitä vähemmän on ympäristössä tulevia ärsykeitä, sitä vähemmän tapahtumaa keskittymisen keskeytyksiä. Keväämällä ryhmistä tehdään suurempia ja vahvistetaan lasten keskittymistaitoja isommissa ryhmissä.

Ryhmät viettävät noin kerran kuukaudessa metsäviikon, jolloin aamupäivät toimitaan lähimetsässä Keskuspuistossa. Silloin harjoitellaan matemaatiikan ja äidinkielen taitoja integroituna luontoympäristössä toimimiseen, sekä toteutetaan ympäristöpedagogiikkaa (tietoa luonnosta, ihmisen vaikutuksesta luontoon, metodeina leikki ja tutkiminen).

<p>Yleistä, tehostettua ja erityistä tukea saavien lasten esiopetuksen järjestelyt</p> <p>Tehostettua tukea saavien esikoululaisten esiopetuksen järjestämisessä huomioidaan lasten vahvuudet ja erilaiset oppimistyyli. Ympäristön muokkaaminen oppimista tukeväksi kuvien, päivä- ja viikkostruktuurien avulla on tärkeää ja tukee lasten roolia itsenäisenä toimijana sekä oppijana. Tehostetun tuen esioppilaat osallistuvat kaikkeen toimintaan, kuitenkin huomioiden heidän taitotasonsa, jolloin tehtäviä ja toimintaa muokataan heille sopivaksi. Pienryhmätoiminta tukee lapsen osallisuutta, oppimista ja lapsi saa onnistumisen kokemuksia ja uusia oivalluksia. Lasten kannustaminen, omien vahvuuksien näkyväksi tekeminen ja motivointi lisää oppimisen riemua ja tukee myönteisen minäkuvan vahvistumista. Lapsille on tärkeää kuulua esiopetuksen vertaisryhmään ja kokea olevansa yksi eskarilainen.</p> <p>Varhaiskasvatuksen erityisopettaja toimii esiopettajan rinnakkaisopettajana ja suunnittelee yhdessä toimintaa huomioiden tukea tarvitsevat lapset. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja huomioi toiminnassa erilaiset pedagogiset menetelmät, joilla tuetaan lapsien kasvua ja oppimista.</p> <p>Tukea tarvitseville tehdään lasten esiopetussuunnitelmaan tehostetun tuen osuus vanhempien kanssa käytävän keskustelun pohjalta. Tutkivan ja kuntouttavien tahojen kanssa käydään vuoropuhelua säännöllisesti tukien lapsen myönteistä kehitystä. Suunnitelmaa arvioidaan säännöllisesti ja pohditaan paras mahdollinen koulumuoto lapselle. Poikkeavaan koulun aloitukseen liittyvistä asioista ollaan tiiviissä yhteistyössä opetusviraston suunnittelijoiden kanssa ja järjestetään siirtopalverit tulevan koulun kanssa hyvän koulunaloituksen turvaamiseksi.</p> <p>Huoltajille kerrotaan poikkeavaan koulun aloitukseen liittyvistä asioista ja kuulemismenettelyistä.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yksilölliset tehostetun ja erityisen tuen suunnitelmat kirjataan lapsikohtaisiin suunnitelmiin. - Moniammatilliseen arviointikeskusteluun osallistuvat päiväkodin johtaja, lastentarhanopettaja, kiertävä erityislastentarhanopettaja sekä tarvittaessa suomi toisena kielenä -opettaja, neuvolan terveydenhoitaja tai muu asiantuntija. 	
<p>Moniammatillinen arviointikeskustelu (keskusteluun osallistuvat päiväkodin johtaja, varhaiskasvatuksen opettaja, kiertävä varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja tarvittaessa suomi toisena kielenä -opettaja, neuvolan terveydenhoitaja tai muu asiantuntija)</p>	<p>Keskustelun päivämäärä 3.10.2019</p>
<p>Esiopetuksen ja perusopetuksen välinen yhteistyö (Yhdessä oppimisen suunnitelma) Liite Yhteistyöpalaverit koulun ja lähialueiden esiopetusryhmien kanssa ovat syksyllä sekä keväällä. Joululaulajaiset järjestetään sekä Pakilan että Paloheinän koululla, joihin molempiin osallistuimme. Syyskausi painottuu yhteistyössä Pakilankouluun ja kevätkausi Paloheinän koulun kanssa. Kevään aikana olemme käymme lasten kanssa tutustumassa sekä Paloheinän että Pakilan kouluissa.</p>	<p>Suunnitelman päivämäärä</p>
<p>Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta ja muut yhteistyötahot</p>	
<p> </p>	